

Pranešimas spaudai

2025 05 12

Trečius metus vykdoma tarptautinė kampanija „#PlantHealth4Life“ skatina Europos valstybių piliečius rūpintis augalų sveikata

Europos maisto saugos tarnyba (EFSA), Europos Komisija (EK) ir jų partneriai visoje Europoje jau trečius metus iš eilės įgyvendina kampaniją „#PlantHealth4Life“ – tarptautinę iniciatyvą, kuria siekiama didinti visuomenės informuotumą apie augalų įtaką aplinkai, ekonomikai ir kasdieniam gyvenimui.

Šių metų kampanija prasideda gegužės 12 d., o joje dalyvauja ir Lietuva. Pasitelkiant ankstesnių metų patirtimi, iniciatyva šiemet įgyja naują pagreitį – siekiama atkreipti dar didesnę visuomenės dėmesį į augalų sveikatos iššūkius bei šviesti visuomenę tiek Europos Sąjungoje, tiek už jos ribų.

Kvietė keliautojus sužinoti apie rizikas, susijusias su augalų gabenimu

Kampanijos pradžios dieną, gegužės 12-ąją, Vilniaus oro uoste vyko informacinis renginys, kurio metu Valstybinė augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos atstovai kvietė keliautojus sužinoti apie rizikas, susijusias su augalų, vaisių ar kitų augalinių produktų pargabenimu iš kelionių po užsienio valstybes. Keliautojai yra raginami augalus „parsivežti“ tik nuotraukose ir prisiminimuose, o ne lagaminuose – tokiu būdu prisidedant prie aplinkos, žemės ūkio ir biologinės įvairovės apsaugos.

Būtent tokie edukaciniai veiksmai yra esminė kampanijos „#PlantHealth4Life“ dalis. Pasak Sveikatos ir maisto saugos generalinio direktorato (SANTE GD) Augalų sveikatos skyriaus vadovo Sylvain Giraud, visuomenės sąmoningumo ugdymas yra kertinis žingsnis siekiant pokyčių.

„Kai piliečiai ima suprasti augalų sveikatos svarbą savo gyvenime – nuo ant stalo dedamo maisto iki įkvepiamo oro – jie prisideda prie reikšmingų pokyčių. Kampanija „#PlantHealth4Life“ primena, kad žinodami daugiau ir veikdami atsakingai, galime apsaugoti tai, kas svarbu mums visiems – ir taip prisidėti prie teigiamų pokyčių“, - teigia S. Giraud.

Augalas gali tapti ir ligų sukėlėju

EFSA Rizikos augalų sveikatai vertinimo grupės vadovas Giuseppe Stancanelli taip pat atkreipia dėmesį į rizikas, kurias sukelia augalų gabenimas į užsienį.

„Augalas – tai ne vien tik augalas. Jis gali tapti ir kitų gyvybės formų – ligų sukėlėju ar kenkėju – nešiotoju. Šiandien, kai pasaulis glaudžiai susijęs, augalai keliauja kur kas dažniau nei anksčiau. Todėl Europos Sąjunga, remdamasi mokslu grįstu rizikos vertinimu, siekia laiku atpažinti ir suvaldyti galimas grėsmes augalų sveikatai, taip apsaugodama aplinką, žemės ūkį ir biologinę įvairovę“, - teigia G. Stancanelli.

Šių metų kampanijoje dalyvauja partneriai iš 26 Europos Sąjungos valstybių narių, penkių šalių, siekiančių tapti ES narėmis, ir Šveicarijos. Dėmesys skiriamas piliečių įtraukimui ir bendruomenių aktyvinimui. Kampanija siekia ne tik padėti žmonėms geriau suprasti augalų

sveikatos svarbą, bet ir skatinti dalytis žiniomis, imtis konkrečių veiksmų bei įkvėpti kitus prisidėti prie mūsų ekosistemų apsaugos.

Kokią reikšmę augalų sveikata turi mūsų gyvenime?

Augalai sudaro net 80 proc. mūsų kasdien vartojamo maisto, jie taip pat aprūpina pašarais gyvulius ir padeda valyti orą, kuriuo kvėpuojame. Tačiau jų reikšmė kur kas didesnė. Sveiki augalai lemia gausų derlių ūkiuose – nuo to priklauso ne tik maisto pakankamumas, bet ir jo kainos vartotojams. Vis dėlto augalų sveikatai vis dažniau kyla pavojus dėl klimato kaitos ir žmogaus veiklos, ypač suintensyvėjusios prekybos bei kelionių. Augalų kenkėjų ir ligų plitimas gali sukelti skaudžių padarinių aplinkai ir ekonomikai. Pavyzdžiui, bakterijos *Xylella fastidiosa* sukeltos ligos jau daugiau nei dešimtmetį niokoja alyvmedžių giraites pietų Italijoje – čia žūsta milijonai medžių, kyla grėsmė biologinei įvairovei ir vietos bendruomenių gerovei.

Tačiau retas žmogus susimąsto apie augalų sveikatos svarbą, todėl šios kampanijos tikslas – šviesti visuomenę apie augalų sveikatai kylančias grėsmes ir priminti, kad kiekvieno mūsų atsakingas elgesys gali padėti apsaugoti augalus ir išsaugoti gamtos pusiausvyrą.

Kviečia skleisti žinią ir įsitraukti į kampanijos veiklą

Kampanija „#PlantHealth4Life“ kviečia skleisti žinią apie augalų sveikatos svarbą ir įsitraukti į įvairias iniciatyvas, kuriomis siekiama apsaugoti mus supančią augmeniją. Akcentuojama, kad kiekvieno Europos gyventojo indėlis gali prisidėti prie sveikesnės aplinkos kūrimo.

Oficialioje kampanijos [interneto svetainėje](#) pateikiama gausybė informacinės medžiagos – nuo straipsnių ir įrašų socialiniuose tinkluose iki vaizdo siužetų, kurie pristato augalų sveikatos temą iš skirtingų perspektyvų.

Į kampaniją kviečiami įsitraukti visi norintys, o ypatingas dėmesys skiriamas keliautojams, smalsiems pasaulio ir gamtos tyrinėtojams, namuose augalus puoselėjantiems sodininkams bei tėvams, kuriems rūpi sveika vaikų mityba, vietinių ūkininkų bendruomenių palaikymas bei aplinkos išsaugojimas ateities kartoms.

Apie kampaniją

„#PlantHealth4Life“ yra Europos Komisijos inicijuota tarptautinė kampanija, vykdoma remiantis [išsamia](#) visos ES gyventojų augalų sveikatos supratimo ir elgsenos analize. Kampanija sparčiai plečiasi – 2025 m. prie jos prisijungė dar 10 naujų šalių. Šiuo metu iniciatyvoje dalyvauja 21 ES valstybė narė: Airija, Belgija, Čekija, Danija, Estija, Graikija, Ispanija, Kipras, Kroatija, Latvija, Lenkija, Lietuva, Malta, Portugalija, Prancūzija, Slovakija, Slovėnija, Suomija, Švedija, Vengrija ir Vokietija. Prie jų 2025 metais prisijungė Austrija, Bulgarija, Italija, Nyderlandai ir Rumunija, Šveicarija ir Juodkalnija, taip pat, valstybės, siekiančios narystės ES: Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Kosovas bei Turkija.